

повинні бути зацікавлені і морально, і матеріально. Йдеться передусім про необхідність зростання престижу викладацької роботи, підвищення рівня відповідальності чиновників і керівників усіх ланок ВНЗ за правильний добір та підготовку кадрів, забезпечення підтримки студентів, які краще навчаються, та гарантії держави на перше робоче місце випускника.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вдосконаленні форм і методів професійної підготовки фахівців з біології відповідно до нових стандартів освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання / А.М. Алексюк. – К.: Вища шк., 1997. – 168 с.
2. Арбузова Е.Н. Учебно-методический комплекс по «Теории и методике обучения биологии» / Е.Н. Арбузова // *Фундаментальные исследования*. – 2008. – № 5. – С. 46-48.
3. Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения (Общедидактический аспект) / Ю.К. Бабанский. – М.: Педагогика, 1977. – 256 с.
4. Гладуш В.А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. / В.А. Гладуш, Г.І. Лисенко. – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с.
5. Грицай Н.Б. Теорія і практика методичної підготовки майбутніх учителів біології: монографія / Н.Б. Грицай. – Рівне: О. Зень, 2016. – 440 с.
6. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник / І.В. Зайченко. – [3-є вид., пер. та доп.]. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016. – 608 с.
7. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрану.
8. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А.І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
9. Теоретические основы содержания общего среднего образования / под ред. В.В. Краевского, И.Я. Лернера. – М.: Педагогика, 1983. – 352 с.
10. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т.І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.
11. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / М.М. Фіцула. – [2-є вид., доп.]. – К.: Академвидав, 2010. – 456 с.
12. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе: учеб. пособ. для ВУЗов / Д.В. Чернилевский. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.

Н.Б. ГРИЦАЙ, В.В. ДЕМЧУК. РЕАЛИЗАЦИЯ СОДЕРЖАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО БИОЛОГИИ В РОВЕНСКОМ ГОСУДАРСТВЕННОМ ГУМАНИТАРНОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

Резюме. В статье раскрыто содержание профессиональной подготовки будущих специалистов по биологии в высших учебных заведениях. Выяснена суть стандартов высшего образования, учебных планов и программ. Определены дисциплины, необходимые для качественной подготовки студентов специальности 091 «Биология». Охарактеризована структура учебно-методического комплекса дисциплины.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, содержание образования, учебные планы, учебные программы, учебно-методический комплекс дисциплины.

N.B. HRYTSAI, V.V. DEMCHUK. IMPLEMENTATION OF THE CONTENT OF TRAINING OF SPECIALISTS IN BIOLOGY IN RIVNE STATE UNIVERSITY OF HUMANITIES

The summary. The article deals with the content of training of future specialists in biology in higher education. The essence of higher education standards, curricula and programs. Defined subjects necessary for quality training of students of specialty 091 «Biology». Author determined the structure of the educational-methodical complex of the discipline.

Key words: training, content, curriculum, educational programs, teaching complex subjects.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф., член-кор. АПСН І.В. Малафійк.

Одержано редакцією 15.02.2017 р.

УДК: 378. 811. 111: 091. 275

С.К. РОМАНЮК

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТУВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Резюме. Статтю присвячено проблемі застосування різних видів тестових завдань з англійської мови для студентів немовних факультетів університету. Охарактеризовано функції та види тестового контролю знань. Наводяться приклади тестових завдань для перевірки рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь. Зроблено висновок про доцільність використання тестів у процесі навчання англійській мові в університеті.

Ключові слова: тестовий контроль знань, тестування, мовленнєві навички та вміння, рівень засвоєння матеріалу, форма тестового завдання.

© С.К. Романюк, 2017

Постановка проблеми. Інтенсифікація навчально-пізнавальної діяльності студентів, зростання попиту на фахівців, які володіють іноземною мовою на професійному рівні, підвищення вимог до якості мовної підготовки і, зокрема, до оцінювання рівня володіння мовою, все це зумовлює **актуальність** нашого дослідження. **Мета** дослідження полягає в тому, щоб теоретично обґрунтувати сучасні методи контролю, а також визначити психолого-педагогічні основи застосування тестового контролю при вивченні іноземної мови. Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**:

- 1) дослідити особливості сучасних методів контролю;
- 2) охарактеризувати функції та види тестового контролю знань;
- 3) розглянути типи тестових завдань для застосування на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі вивчення іноземної мови широкого використання здобувають тести, як одна із форм моніторингу засвоєння навчального матеріалу. Вони становлять систему завдань для оцінювання знань студента за допомогою кількісних норм. Тестування є одночасно і навчальною вправою, і засобом контролю. Використання тестових завдань як засобу навчання є ефективним і виправданим з точки зору дидактики та психології. Чітка регламентованість процедури тестування та наявність еталону дозволяють оптимізувати навчальний процес, а спрямованість на активну розумову діяльність та об'єктивність результатів створюють у студентів позитивне ставлення до іноземної мови.

Термін “тестування” (від англійського слова *testing* – випробування) уперше використав Дж. Фішер для перевірки рівня знань, умінь та навичок учнів за допомогою оригінальних спеціальних книг (*scale books*), які з'явилися в 1864 р. у Великобританії [1]. Основи, які були закладені в педагогічному тестуванні в перші три десятиліття ХХ століття, виявилися настільки високопродуктивними, що принципи складання й використання тестів з того часу залишаються багато в чому незмінними. На сьогодні тестування в системі освіти знаходиться в стані постійного вдосконалення. Теорія тестування відображена в наукових працях наших сучасників, таких як: В.С. Аванесов, В.Л. Банкевич, Дж. Браун, Г.В. Іванова, В.О. Кокота, Н.І. Красюк, С.Ю. Ніколаєва, О.П. Петрашук, С.К. Фоломкина, Г.Б. Юдис та ін.

За визначенням С.Ю. Ніколаєвої, тестовий контроль, або тестування, як термін у вузькому значенні – використання і проведення тесту; в широкому значенні – сукупність процедурних етапів планування, складання і випробування тестів, обробки та інтерпретації результатів проведення тесту [3].

Тести виконують такі навчальні функції, як: 1) корегування та вдосконалення контрольованого матеріалу; 2) формування мовленнєвих навичок та вмінь; 3) стимулювання розвитку пам'яті та мислення [2].

Залежно від цілеспрямованості тести розподіляються на тести навчальних досягнень, тести загального володіння іноземною мовою, діагностичні тести, тести на виявлення здібностей до вивчення іноземної мови [3]. Розрізняють тести, що використовуються під час проведення різних видів контролю, тести за структурою побудови, тести за часом виникнення: традиційні (гомогенні та гетерогенні) і нетрадиційні [6]. Серед існуючої безлічі тестових завдань виділяють множинний вибір, заповнення пропусків, перенесення інформації, нотування, частковий диктант, транскрибування, правильну/неправильну відповідь, короткі відповіді на запитання тощо [9].

Таким чином, результати тестування можуть бути використані для оцінки рівня знань студентів, для сертифікації їх досягнень в певному виді діяльності, для розподілу по групах навчання залежно від досягнутого рівня, для діагностики труднощів навчання.

Розглянемо детальніше типи тестових завдань, які доцільно використовувати на практичних заняттях під час вивчення англійської мови за професійним спрямуванням у ВНЗ:

1. Множинний вибір (*multiple choice*). Наведемо приклад тестового завдання з англійської мови для спеціальності “Театральне мистецтво” [4]:

Choose the correct item.

- 1 During the dress ..... he was relaxed, but he was very nervous on the first night.
  - a) performance b) production c) rehearsal d) repetition
- 2 The local amateur dramatic group is going to ..... a play by O. Wilde.
  - a) make up b) put on c) show up d) take up
- 3 The actors were very pleased that there was such a large ..... for the first night on the new play.
  - a) assembly b) audience c) congregation d) meeting
- 4 The actor had six curtain ..... after his marvelous performance.
  - a) calls b) demands c) requests d) shouts
- 5 The National Theatre received a large ..... from the government this year.
  - a) donation b) gift c) subsidy d) support
- 6 The audience ..... out laughing when the actor fell over.
  - a) broke b) burst c) called d) shouted
- 7 During the ..... we had a drink and discussed the first act of the play.
  - a) break b) interruption c) interval d) pause
- 8 He felt nervous on the first night because he had never performed in ..... before.
  - a) audience b) common c) company d) public
- 9 What is really called “magic” is really a trick. The quickness of the hand ..... the eye.
  - a) belies b) deceives c) disguises d) mistakes
- 10 The children gazed at the magician ..... as he performs his trick.
  - a) eagle-eyed b) hawk-eyed c) open-eyed d) wide-eyed

2. Множинне зіставлення (*multiple matching*). Наприклад, тестове завдання з англійської мови для спеціальності “Менеджмент організацій” [10]:

Match the job title with the best definition on the right.

1. Chief Executive Officer (CEO)	a. Manager responsible for buying.
2. Information System Director	b. Person who designs computer networks.
3. Purchasing Director	c. British English term for senior manager of a company.
4. Human Resources Director	d. Manager responsible for the process of creating goods or services for sale to customers.
5. Systems Analyst	e. American English term for the top manager of a company.
6. Managing Director	f. Person responsible for setting up training opportunities for employees.
7. Marketing Director	g. The person responsible for computer operations in a company.
8. Production Director	h. Person responsible for managing product development, promotion, customer service, and selling.
9. Customer Service Manager	i. Person responsible for markets in other countries.
10. Staff Development Officer	j. Manager responsible for personnel issues.
11. Finance Director	k. Person responsible for relationships with customers.
12. Exports manager	l. Person responsible for presentation and control of profit and loss.

3. Заповнення пропусків (*gap filling*). Приміром, тестове завдання з англійської мови для спеціальностей “Середня освіта. Інформатика”, “Професійна освіта. Комп’ютерні технології”, “Комп’ютерні науки та інформаційні технології” [8]:

Complete each sentence by choosing from the following devices:

touch screen, track ball, touchpad, webcam.

- 1 A ..... is a stationary device that works like a mouse turned upside down. You roll the ball with your hand to move the pointer on the screen.
- 2 Interactive ..... are used in museums, information centres and Internet kiosks. You use your finger to point directly to objects on the screen.
- 3 A ..... is used to send live images via the Internet.
- 4 A ..... is found on notebook PCs. You use it by pressing the sensitive pad with a finger.

4. Альтернативний вибір правильної відповіді серед двох (*True/False*) запропонованих варіантів, як наприклад тестове завдання з англійської мови для спеціальності “Екологія” [7].

Decide if the statements below are true (T) or false (F).

- 1 The sub-disciplines of ecology are all very complex.
- 2 Population ecology examines the population dynamics of a single species.
- 3 Ecosystem and landscape ecology are more complex than other forms of ecology.
- 4 If you study the population level, you concentrate on communities of species.
- 5 The outer layer of the planet Earth can be divided into four compartments.
- 6 The hydrosphere is the sphere of water.
- 7 The biosphere is the sphere of soil and rocks.

5. Завершення/закінчення речення. Наприклад, тестове завдання з англійської мови для спеціальності “Політологія” [5]:

Complete the sentences.

- 1 The President of Ukraine is the guarantor of .....
- 2 The President of Ukraine is elected .....
- 3 A citizen of Ukraine who has attained .....
- 4 The President of Ukraine enjoys .....
- 5 The title of the President of Ukraine is protected by .....
- 6 The President of Ukraine ensures .....

6. Впорядкування (*arrangement*). Наведемо приклад тестового завдання з англійської мови для спеціальностей “Середня освіта”, “Початкова освіта”, “Дошкільна освіта”:

Rearrange the following jumbled words and word combinations to form sentences.

- 1 is compulsory / between / for all children / In Ukraine / the age of 6 to 15 / education.
- 2 are free / in state schools / The tuition and equipment.
- 3 primary, basic and senior / has three stages / General education.
- 4 is provides / Pre-school education / by kindergartens.
- 5 secondary schools / For adults / evening and distance learning / there are.
- 6 almost 800 qualifications / is provided / Vocational education.
- 7 are organized / Gymnasiums and lyceum / for talented children.

Висновки. Отже, застосування тестового контролю знань студентів є необхідною умовою діяльності вищих навчальних закладів. Така форма контролю повинна зумовлюватися передусім особливостями навчального предмету і особливостями самих студентів. Правильно організоване тестування дає змогу викладачеві забезпечити управління навчальним процесом і сприяє підвищенню ефективності вивчення іноземної мови. В умовах кредитно-модульної системи організації навчання вищих

навчальних закладів технології тестування мають стати основним видом в оцінюванні навчальних досягнень.

Перспективи подальшого дослідження полягають у розробці науково-методичних аспектів застосування тестів при вивченні іноземних мов та у розробці тестових завдань для контролю комунікативної компетенції студентів в окремих видах мовленнєвої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булах І.Є. Історія розвитку та сучасний стан педагогічної тестології / І.Є. Булах. – К.: ЦМК МОЗ України, 1994. – 21 с.
2. Довгополова Я.В. Впровадження тестової методики в процес навчання у вищих навчальних закладах / Я.В. Довгополова // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2011. – № 972. Сер. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – Вип. 67. – С. 173-178.
3. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / С.Ю. Ніколаєва, О.Б. Бігич, Н.О. Бражник [та ін.]. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
4. Навчально-методичний посібник до теми “Theatre” для студентів III курсу напрям підготовки 0203 Гуманітарні науки, спеціальність 6.020303 Філологія (англійська мова та література) / укл. О.В. Гарашенко, К.І. Лукінова. – Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 48 с.
5. Топчій О.В. Talking Politics. Developing Listening and Notetaking Skills: навч. посіб. з англ. мови для студентів філософського факультету відділення “Політологія” / О.В. Топчій, Т.А. Цепко. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. – 174 с.
6. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов / М. . Чельшкова. – М. Логос, 2002. – 432 с.
7. Caruzzo P. Flash on English for Construction / P. Caruzzo. – ESP Series, 2012. – 50 p.
8. Esteras S. . Professional English in Use for Computers and the Internet / S.R. Esteras, E.M. Fabr . – Cambridge University Press, 2012. – 115 p.
9. Hughes A. Testing for Language Teachers / A. Hughes. – Cambridge University Press, 1989. – 172 p.
10. Sweeney S. Test your professional English. Management / S. Sweeney. – Longman Pearson Education Limited, 2002. – 57 p.

С.К. РОМАНЮК. ПРИМЕНЕНИЕ ТЕСТИРОВАНИЯ НА ЗАНЯТИЯХ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Резюме. Стаття присвячена проблемі застосування різних видів тестових завдань по англійському мові для студентів неязыкових факультетів університету. Охарактеризовані функції і види тестового контролю знань. Приведені приклади тестових завдань для перевірки рівня сформованості мовних навичок і умінь. Зроблено висновок про доцільність використання тестів в процесі навчання англійському мові в університеті.

Ключевые слова: тестовий контроль знань, тестування, мовні навички і вміння, рівень засвоєння матеріалу, форма тестового завдання.

S.K. ROMANYUK. THE APPLICATION OF TESTING IN ENGLISH CLASSES FOR PROFESSIONAL PURPOSES IN UNIVERSITIES

The summary. The article deals with the application of various types of tests in English for students of not language faculties of universities. The functions and types of test control of knowledge have been characterized. Examples of tests for the evaluation of speech skills are given. It was concluded about the feasibility of using tests while teaching English at university.

Key words: test control of knowledge, testing, speech skills, the level of mastery of the material, the shape of the test task.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. О.В. Безкорвайна.

Одержано редакцією 15.02.2017 р.

УДК: 378. 147. 016: 81’ 276. 6.

А.П. МАРТИНЮК, А.М. ГУБІНА

НАВЧАННЯ ДІЛОВОМУ ПИСЬМУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ В МАГІСТРАТУРІ НЕМОВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Резюме. Стаття присвячена проблемі навчання магістрантів немовних спеціальностей діловому листуванню в умовах інтеграції України в світову спільноту. Особлива увага приділяється вивченню особливостей стилю ділового листа, резюме, стандартних мовних кліше і правил зовнішнього оформлення документів. Розглядаються проблеми і особливості ведення ділової переписки. Розкривається необхідність організації процесу навчання ділової іноземної мови, ґрунтуючись на міждисциплінарному підході.

Ключові слова: офіційно-діловий стиль мовлення, діловий лист, стандартні мовні кліше, комунікативне завдання.

© А.П. Мартинюк, А.М. Губіна, 2017